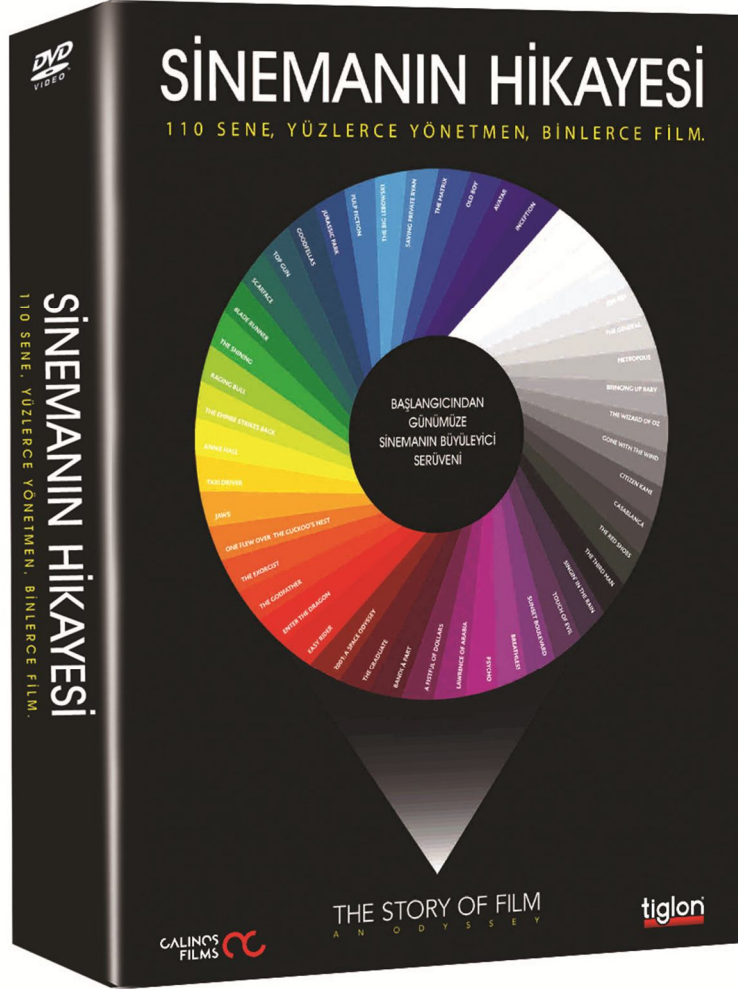


Bir MARK COUSINS filmi

# SİNEMANIN HİKAYESİ / THE STORY OF FILM

110 SENE. YÜZLERCE YÖNETMEN. BİNLERCE FİLM.



**5 DİSK'TEN OLUŞAN SET  
ÖZEL KUTUSUNDA  
ŞİMDİ DVD'DE!**

Calinos Films ve Tiglon işbirliğiyle yedinci sanat üzerine çekilmiş bu eşsiz belgesel DVD raflarındaki yerini aldı. 5 Disk'ten oluşan bu set, özel kutusunda, özel tasarımıyla ve içinden çıkan "SİNEMANIN HİKAYESİ" özel kitabıyla koleksiyonlardaki yerini almayı bekliyor.

## SİNEMA TARİHİ ÜZERİNE BUGÜNE KADAR YAPILMIŞ EN KAPSAMLI BELGESEL

Dünya sinemasında ilerlemeyi sağlayan asıl güç her zaman yaratıcılık olmuştur. Ödüllü yönetmen Mark Cousins tarafından yazılıp yönetilen *Sinemanın Hikayesi*, dünden bugüne dünya sinemasının geçirdiği evreleri, değişimleri ve yaratıcılık sürecini ele alıyor ve izleyiciye adeta sinema tarihi kitaplarının filme çekilmiş bir versiyonunu sunuyor.

4 kıtada sinema tarihinin 110 yılını, binlerce filmi kapsayan ve çekim süreci 6 yılı aşan bu devasa çalışma yönetmenlerin birbirlerinden ve tarih boyunca yer almış önemli olaylardan nasıl etkilendiklerini anlatıyor. Belgesel bugüne kadar çekilmiş en muhteşem filmlere yer verirken adeta bir yol gösterici niteliği taşıyor. Sinemanın gelişimine ithaf edilen bir "aşk mektubu" niteliğindeki bu film için Cousins, Hollywood'dan Mumbai'ye, Hitchcock'un Londra'sından *Pather Panchali*'nin çekildiği Hindistan kasabasına kadar sinema tarihinde önemli yer edinmiş birçok mekan geziyor. Başlangıcından yola çıkarak izleyiciyi sinemanın dev, multi-milyarlık bir dijital endüstriye dönüşme serüvenine tanık ediyor.

Bu olağanüstü çalışma, Bernardo Bertolucci, Stanley Donen, Gus Van Sant, Lars Von Trier, Claire Denis, Martin Scorsese, Baz Luhrman, Alexander Sokurov, Ken Loach, Jane Campion, Abbas Kiarostami ve Claudia Cardinale gibi efsanevi sinemacılar ve aktörlerle yapılmış röportajlara da yer vererek izleyiciyi sinema dilindeki teknik ve artistik değişimlerle ilgili eşsiz bilgilerle donatıyor.

Aklımızdaki sinema tarihi haritasını yeniden çizmenin vakti geldi. Dünya sinema tarihini bütünüyle gözler önüne seren 15 saatlik bu görkemli çalışma sinema adına koleksiyonunuzun en değerli parçası haline gelecek!

## ADETA BİR SİNEMA OKULU GİBİ!

---

**Süre:** 915 Dakika (15 x 60 dk)

**Diller:** İngilizce, Türkçe

**Altyazı:** Türkçe

**5 DİSK**

**64 sayfalık kitap hediye**



**Yazan, yöneten ve anlatan: MARK COUSINS**

**Seslendiren: UĞUR TAŞDEMİR**

**Kurgu: TIMO LANGER**

**Yapımcı: JOHN ARCHER**

**Konuşmacılar:**

WIM WENDERS, GUS VAN SANT, LARS VON TRIER, CLAIRE DENIS, KEN LOACH, BERNARDO BERTOLUCCI, JANE CAMPION, ROY ANDERSSON , PAUL SCHRADER, ALEXANDER SOKUROV, STANLEY DONEN, TSAI MING-LIANG, ABBAS KIAROSTAMI, CLAUDIA CARDINALE VE DAHA BİRÇOKLARI...

# SİNEMANIN HİKAYESİ: REHBER

## BİRİNCİ DİSK:

### SİNEMANIN DOĞUŞU (1895-1920)

*Sinemanın Hikayesi'* nin açılış bölümü, müthiş bir sanat formunun, yani sinemanın doğuşunu gösteriyor. İlk filmlerin gerçekleştirildiği binalarda çekilen bu bölümde, sinemaya paradan ve pazarlamadan ziyade daima fikirlerin ve tutkunun yön verdiği anlatılıyor. İlk film yıldızlarının, yakın çekimlerin ve özel efektlerin öykülerini dinliyoruz, sonra Hollywood'a giderek sinemanın nasıl bir efsane olduğuna tanıklık ediyoruz. Hikâyemiz sürprizlerle dolu, mesela bu ilk yıllarda en önemli ve en iyi ücret alan yazarların kadın olması gibi. Sonra şaşaa da var: Büyük sinema katedrallerinin yapımı.

### HOLLYWOOD RÜYASI (1920'ler)

Sinemanın bu büyüleyici öyküsü, 1920'lerin hararetli ortamında geçiyor. Hollywood'un bu yıllarda parıltılı bir eğlence endüstrisi haline gelişine ve Charlie Chaplin ve Buster Keaton gibi yıldız yönetmenlerin ortaya çıkışına tanık oluyoruz. Fakat parıltı ve fanteziye meydan okuyan Robert Flaherty, Eric Von Stroheim ve Carl Theodor Dreyer gibi sinemacılar, filmlerin daha ciddi ve olgun olmasını talep ediyorlardı. Hollywood, Danimarka ve Moskova'da çekilen bu bölüm, sinemanın ruhu için verilen savaşı ve gelmiş geçmiş en muhteşem filmlerden bazılarını konu alıyor.

### DIŞAVURUMCULUK, İZLENİMCİLİK, GERÇEKÜSTÜCÜLÜK (1920'ler)

1920'ler dünya sineması için bir altın çağı ve bu bölüm o dönemin öyküsünü anlatıyor. Paris, Berlin, Moskova, Şangay ve Tokyo'yu ziyaret ederek sinemacıların bu ifade aracının sınırlarını zorladıkları yerleri keşfediyoruz. Alman Dışavurumculuğu, Sovyet montaj kuramı, Fransız izlenimciliği tutkulu yeni sinema hareketleriydi, ama Çin ve Japon filmlerinin ihtişamı ve şimdilerde unutulmuş muhteşem yıldızlarından biri olan Ruan Lingyu'nun dokunaklı öyküsü pek az biliniyor.

## İKİNCİ DİSK:

### SİNEMADA SESİN KULLANILMAYA BAŞLAMASI (1930'lar)

1930'larda sesin kullanılmaya başlamasının her şeyi nasıl altüst ettiğini görüyoruz. Yeni film tiplerinin doğuşunu izliyoruz: uçuk komediler, gangster filmleri, deşet filmleri, westernler ve müzikaller. Ve bu türlerin çoğunun ustası Howard Hawks'ı inceliyoruz. İngiltere'de Alfred Hitchcock yeteneğinin zirvesine çıkıyor ve Fransız yönetmenler ruh hallerinin ustası oluyor. Ve 1939'un üç harika filmi olan *The Wizard of Oz*, *Gone with the Wind* ve *Ninotchka*'nın, ortak bir noktaları olduğunu öğreniyoruz.

## SAVAŞ SONRASI SİNEMASI (1940'lar)

*Sinemanın Hikayesi*, savaş travmasının sinemayı nasıl daha cesur kıldığını gösteriyor. Öykümüz İtalya'da başlıyor, sonra Hollywood'a giderek Orson Welles'i ele alıyoruz ve Amerikan sinemasının karanlıklaşmasını ve McCarthy döneminin dramını kayda geçiriyoruz. Paul Schrader ve Robert Towne gibi senaristler bu yılları tartışıyor. *Singing in the Rain*'in yönetmeni Stanley Donen kariyerinden söz ediyor ve *The Third Man* gibi Britanya filmlerinin bu olağanüstü yılları en iyi şekilde özetlediğini keşfediyoruz.

## SEKS VE MELODRAM (1950'ler)

1950'lerin sinemasında seks ve melodramın öyküsü. James Dean'i, *On the Waterfront*'u ve dönemin parıltılı acıklı filmlerini keşfediyor, aynı zamanda Mısır, Hindistan, Çin, Meksika, Britanya ve Japonya'ya yolculuklar yaparak oradaki filmlerin de öfke ve tutkuyla dol olduğunu görüyoruz. Satyajit Ray'le çalışmış kişilerle, Akira Kurosawa ve Yasujiro Ozu'nun filmlerinde oynayan efsanevi aktris Kyoko Kagawa'yla ve ilk büyük Afrikalı yönetmen Yusuf Şahin'le yapılan özel röportajları izliyoruz.

## ÜÇÜNCÜ DİSK:

### AVRUPA YENİ DALGASI (1960'lar)

Sinemanın 50'lerin sonundaki ve 60'lardaki patlamasının öyküsü. Ünlü sinema oyuncusu Claudia Cardinale, Federico Fellini'den söz ediyor. Danimarka'da Lars Von Trier, Ingmar Bergman'a olan hayranlığını anlatıyor ve Bernardo Bertolucci, Pier Paolo Pasolini'yle olan çalışmalarını anıyor. Fransız sinemacıların sinemayı nasıl dinamitlediklerini ve bunun yarattığı yeni dalganın Avrupa'yı nasıl sarstığını görüyoruz.

### YENİ YÖNETMENLER, YENİ BİÇİM (1960'lar)

Bu bölüm, dünya sinemasının 60'lı yıllardaki göz kamaştırıcı öyküsünü anlatıyor. Hollywood'da efsanevi görüntü yönetmeni Haskell Wexler belgeselin ana akım filmleri nasıl etkilediğini açıklıyor. *Easy Rider* ve *2001: A Space Odyssey* Amerikan sinemasında yeni bir dönem başlatıyor. Yeni dalga sineması dünyayı kasıp kavururken, Roman Polanski, Andrei Tarkovsky ve Nagisa Oshima'nın filmlerini keşfediyoruz. Siyah Afrika sineması doğuyor ve Hintli usta yönetmen Mani Kaul'la özel bir röportaj yapıyoruz.

### 70'Lİ YILLARIN AMERİKAN SİNEMASI

Amerikan sinemasının 1960'ların sonunda ve 1970'lerdeki olgunlaşmasının dikkate değer öyküsü. *The Graduate*'i yazan Buck Henry, sinemada hiciv hakkında konuşuyor. Paul Schrader New York'ta *Taxi Driver* için yazdığı varoluşçu senaryo hakkındaki düşüncelerini paylaşıyor. Senarist Robert Towne *Chinatown*'daki karanlık fikirleri ele alıyor ve yönetmen Charles Burnett Siyah Amerikan sinemasının doğuşundan söz ediyor.

## DÖRDÜNCÜ DİSK:

### DÜNYAYI DEĞİŞTİRECEK FİLMLELER (1970'ler)

Bu bölüm, 70'li yıllarda dünyayı değiştirmeye çalışan filmlerin öyküsünü anlatıyor. Almanya'da Wim Wenders'le başlayıp 1970'lerin Britanya'sına geçerek Ken Loach'la konuşuyoruz. Sonra İtalya'ya gidiyor, yeni Avustralya sinemasının doğuşunu görüyor ve nihayet dünyanın en dokunaklı filmlerini yapmakta olan Japonya'ya

ulaşıyoruz. Sinema hakkında daha da mühim soruların sorulduğu Afrika ve Güney Amerika'dan sonra öykümüz, John Lennon'un en sevdiği film olan psikedelik *The Holy Mountain* ile sona eriyor.

#### MULTİPLEKSLERİN VE ASYA ANA AKIM SİNEMASININ ORTAYA ÇIKIŞI (1970'ler)

*Star Wars*, *Jaws* ve *The Exorcist* mültipleksleri meydana çıkardı, ama aynı zamanda yenilikçi filmlerdi. Sonra Hindistan'a gidiyoruz ve dünyanın en büyük film yıldızı Amitabh Bachchan, Bollywood'un da 70'lerde yeni şeyler yaptığını gösteriyor. Bruce Lee filmleri Hong Kong'da hareketli filmleri yeniden canlandırıyor. Usta Yuen Wo Ping aksiyon filmlerinden ve *The Matrix*'teki koreografisinden söz ediyor.

#### İKTİDARLA KAVGA: SİNEMADA PROTESTO (1980'ler)

Reagan Beyaz Saray'a, Thatcher da Downing Sokağına yerleşince, 1980'ler sinemada protesto yılları oldu. Bu öykü, cesur sinemacıların, iktidara, gerçekleri anlatmasını ele alıyor. Amerikan bağımsız yönetmeni John Sayles bu yıllardan söz ediyor. Pekin'de Tian'anmen öncesinde serpilten Çin sinemasını keşfediyoruz. Sovyetler Birliği'nde şaşırtıcı filmler yapıyor ve Polonya'da usta yönetmen Krzysztof Kieslowski ortaya çıkıyor.

### BEŞİNCİ DİSK:

#### YENİ SINIRLAR: AFRİKA, ASYA ve LATİN AMERİKA'DA DÜNYA SİNEMASI (1990'lar)

Pek az kişi bunu öngörebildi, ama 90'lı yıllarda dünyanın çeşitli yerlerinde sinema altın bir çağa girdi. Öykümüz İran'da başlıyor, orada film yapıcılığına yeni bir bakış getiren ve daha gerçekçi kılan Abbas Kiarostami'yle buluşuyoruz. Sonra Japonya'nın cesur yeni dehşet sinemasının temellerini atan Shinya Tsukamoto ile tanışıyoruz. Öykümüz, Tokyo'dan, dünyanın en büyük yönetmenlerinden biri olan Claire Denis'nin kendi sinemasını anlattığı Paris'e geçiyor ve yeni filmleriyle şenlenen Meksika'da sona eriyor.

#### YENİ AMERİKAN BAĞIMSIZLARI VE DİJİTAL DEVRİM (1990'lar)

90'lı yıllarda İngilizce konuşulan ülkelerde çekilen parlak, cafcacflı, şakacı filmlerin öyküsü bu. Tarantino'nun diyalogunda ve Coen kardeşlerin filmlerinde neyin yeni olduğuna bakıyoruz. *Starship Troopers* ve *Robocop*'un senaristi bu filmlerdeki ironiden söz ediyor. Avustralya'da Baz Luhrmann *Romeo + Juliet* ve *Moulin Rouge*'u anlatıyor. Sonra dijital dünyaya atlıyor ve sinemayı nasıl ilelebet değiştirdiğini görüyoruz.

#### BUGÜNÜN SİNEMASI VE YARIN (2000'ler)

*Sinemanın Hikayesi: Bir Yolculuk*'un son bölümünde filmler döngüyü tamamlıyor. 11 Eylül'den sonra daha ciddileşiyorlar ve Romanya filmleri öne çıkıyor, ama sonra David Lynch'in *Mulholland Drive*'ı gelmiş geçmiş en karmaşık rüya filmlerinden biri oluyor ve *Inception* sinemayı bir oyuna çeviriyor. Moskova'da usta yönetmen Alexander Sokurov yenilikçi filmlerinden söz ediyor ve sonra bir sürpriz geliyor: *Sinemanın Hikayesi* şimdinin ötesine geçerek gelecekteki sinemaya bir bakış atıyor.



## “SİNEMANIN HİKAYESİ” NASIL BAŞLADI?\*

Yazan: Mark Cousins

2001 yılında bir gazete için, EH Gombrich'in *Sanatın Öyküsü* gibi terminoloji kullanmadan genel halka ve gençlere hitap eden, yeniliklere odaklanan bir sinema tarihinin yazılması gerektiğini önerdiğim bir makale kaleme almıştım. Sonra kampçı minibüsümle İskoçya'dan Hindistan'a gittim. Yolda 9 Eylül olayı meydana geldi, İran ve Kürdistan'da vakit geçirdim ve hayatım doğuya kaydı.

Sıksa, sarışın ve sonsuza dek değişmiş bir halde geri döndüğümde, beni bekleyen bir mektup buldum. Önerdiğim kitabı yazmam isteniyordu. Ben de yazdım. 11 ayımı aldı. Odamda oturup daktilo ettim ve favori uzattım. Kitapta, Hindistan'a giderken hissetmeye başladığım uluslararası anlayışı yansıtmaya çalıştım. Kitap yayımlandı ve büyük başarı kazandı.

Sonra 2005'te yapımcım Hopscotch Films'ten John Archer, kitabı temel alan bir belgesel çekmemi önerdi. Delirdiğini düşündüm. Devasa bir film olması gerekirdi, ilk tahminime göre en az üç saat sürerdi. Scottish Screen gibi Avrupa MEDIA programının da fikri geliştirmemiz için para vereceği aklıma gelmemişti. Parayı denkleştirdik, Kahire'de biraz çekim yaptık, bizzat çektik, bağımsız bir çalışma tarzı oluşturduk. Derken UK Film Council bize bir tomar para verdi ve Japonya'da, Hindistan'da, Çin'de ve Hong Kong'da aynı tarzda çekim yapmayı sürdürdük. Sonra, Birleşik Krallık televizyon kanalı More4 bize daha büyük bir miktar para verdi ve birdenbire film, olasılıktan gerçeğe dönüştü. Kendimizi yapımın içinde bulduk. Bir sinema tarihi yazıyorduk.

Film ortaya çıkmaya başlıyordu, bunun tutku dolu ve yolculuk arzusuyla ateşlenmiş bir şey olduğunu görebiliyordum. Fotoğraf veya grafik kullanmıyordum, pek fazla röportaj da yapmıyordum. Şafakta ve alacakaranlıkta film çekiyor ve bol bol anlatıcı sesi kullanıyordum, eski projeksiyon makineleriyle yapılan gösterilere benzesin istiyordum. Muhteşem filmlerin yapıldığı yerler bizi çekiyordu: Satyajit Ray için Hindistan'daki Kalküta'ya; Kurosawa'nın eski mekânı Tokyo'daki Toho Stüdyolarına; 80'li yılların önemli filmleri için Pekin Film Akademisi'ne; eski Los Angeles film stüdyolarına; 1930'larda birçok şiirsel gerçekçi filmin çekildiği Paris'teki kanala gittik.

Kısa sürede filmin üç saatten daha uzun sürmesi gerektiği anlaşıldı. O zamanlar altı saat daha gerçekçi görünüyordu, zaman ilerledikçe bu süre sekiz, sonra on iki, sonra da on beş saate çıktı. Ve tempo hızlandı. Şehirler ve manzaralar arasında koşturmaya başladık. İşin ölçeği büyüdükçe hayatın akışı saniyede 25 kareden 50'ye, sonra da 100 kareye çıkmış gibi gelmeye başladı. *Sinemanın Hikayesi* yaklaşık 1000 film klibi içeriyor. Her birini seçmek için söz konusu filmi izlememiz, sonra o sahnenin önemini açıklamak üzere bir mekân veya kişiyi filme çekmemiz gerekiyordu. Sonra klibi belli bir bağlama oturtmak için metin yazıyordum, onu kurguluyorduk, yeniden kurguluyorduk, ekran en-boy oranını düzeltiyor, altyazı hazırlıyor, yorumları kaydediyor ve ses miksajı yapıyorduk. Bu süreç klip başına tahminen 20 saat sürmüş olsa, sadece diğer filmlerden alınan parçalar için 20.000 saat sarf edilmiş demektir. Bu da 375 hafta ya da en az yedi yıllık bir çalışma anlamına gelir.

Filmi çekip kurguladıkça meydana çıkan neydi? Sinemanın coşku ve keder açısından harikalar yarattığını fark ettim (yoksa bunun nedeni coşku ve keder hissediyor olmam mıydı?). Ve anladım ki, Los Angeles, Telluride, Senegal, Tahran, Londra veya Tokyo olsun, dünyanın neresine gidersem gideyim sinema bizden önce oradaydı, bizi karşılıyor, sihrini konuşturuyordu. *Sinemanın Hikayesi* benim için bir yolculuk oldu. Başladığımda 30'lu

yaşlarımdaydım, şimdiyse 46 yaşımdayım. Bu yolculuk beni Burkina Faso'ya, Yasujiro Ozu'nun mezarına ve şafak vakti Kalküta sokaklarına götürdü. Stanley Dönen'in sivri dilini, Sharmila Tagore'un güzelliğini, Jane Campion'un *Masamdaki Melek / An Angel at My Table* filmindeki tebeşirli panik atak sahnesini anlatışını ve Kahire'de büyük yönetmen Yusuf Şahin'in gerçekleşmesinden beş yıl önce Hüsnü Mübarek'in düşüşünü öngörmüş olmasını hayatım boyunca unutmayacağım.



### **BU FİLMİ NEDEN ÇEKMEK İSTEDİK?**

70'li yıllarda, Kuzey İrlanda'daki etnik-siyasi çatışma döneminde (The Troubles) Belfast'ta ufak tefek, ürkek bir çocuk olarak büyürken sinema sığınağım oldu. Beni sakinleştirdi, farklı yerlere götürdü, içimden şarkı söyleyip dans etmemi sağladı. Biçimle beni heyecanlandırdı. Bu aşk mektubuyla sinemaya teşekkür etmek istedim.

Daha önce film türlerinin tarihi yazılmıştı, film yıldızlarının, Avrupa sinemasının, popüler sinemanın, Godard'ın denemeciliğinin tarihi falan da yazıldı. Ama kimse sinemadaki yeniliklerin tarihini yazmayı denemedi. Bu görevin zorluğuna bayılıyor, aynı zamanda ondan ürküyordum.

Öte yandan, sinema tarihinin genellikle dar görüşlü ve mahalli bir yaklaşımla ele alınmasına da kızılıyordum. Garbo'yu anımsarız da, büyük Çinli aktris Ruan Lingyu'yu bilmeyiz; Pixar'a taparız, ama Muhammed Ali-



Talebi'nin harika İnan çocuk filmlerini es gezeriz. Bu düpedüz haksızlıktır. Oyun eşit zeminde oynanmıyor. Devasa pazarlama btgesi olan zorbalar, iyi olsun olmasın kendi filmlerini bizlere dayatarak seçeneklerimizi kısıtlıyorlar.

Bu filmin yapılmasının dördüncü sebebi, dijital çağda giderek daha fazla sayıda filmin DVD ve Blu-Ray olarak erişilebilir hale gelmesiyle izleyicilerin seçim yapmakta zorlanmasıdır. Onların seçim yapmasını kolaylaştıracak bir Şey ortaya koymak istedik. Son bir sebep de Őu: Politikanın, iletişimin, tüketimin küreselleştiği, görüntülü ifadenin CNN'leştiği ve dünyanın en güçlü bazı ülkelerindeki politikacıların nadiren seyahat ettiği bir çağda dünya filmleri, Őiře içinde denize bırakılmış hayati mesajlardır. Geldikleri yerin ruhunu taşırlar. 80'li yıllarda pek az Şey *Gregory'nin Sevgilisi / Gregory's Girl* kadar İskoçya kokar. Pek az Şey bizi Mambty'nin *Touki Bouki*'si gibi 70'li yılların Senegal'ine götürebilir. Sinemanın, hayatı ve bazen de zlem ve düşleri simgelemekteki becerisi, onu modern hayatın zyařamyks haline getirir adeta ve çoğu zyařamyks gibi kusurlu, pervasız ve cilvelidir.

*\*DVD kitapçığından alıntıdır*

**#sinemaninhikayesi**

